

София-област

Ромското население населява всички населени места в областта, но е по-силно концентрирано в общините Самоков, Ихтиман и Ботевград. Неговият брой намалява прогресивно с приближаването на западната ни граница.

Преобладават ромите от групата на йерлиите, самоопределящи се като „български“ роми. Сега са християни, но в миналото масово са били мюсюлмани, поради което лесно се забелязва синкретизмът в празнично-обредната им система.

Освен йерлии се срещат отделни семейства от ромите кардараши. Най-значителна е концентрацията им в Костинброд, където живеят в огромни, богато обзаведени къщи.

Общият брой на учениците в областта е 31 290. 5192, т.е. 16,6% са ученици от ромски произход. Съотношението на ромските към другите ученици по класове е както следва:

в I клас – 28% ромски деца;	в XI клас – 3,7%;
в IV клас – 21%;	в XII клас – 3,4%;
в VIII клас – 11%;	в XIII клас няма регистрирани ученици от ромски произход.
в IX клас – 5,3%;	

В областта има много на брой селски училища, в които броят на ромските деца расте значително. Сегрегирани обаче в смисъла на нашето изследване са следните градски учебни заведения:

1. ОДЗ „Радост“, Ихтиман, с 80% ромски деца;
2. НУ „Д. Милчев“, Ихтиман, със 74%;
3. ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, Ихтиман, със 100%;
4. ЦДГ „Пролет“, Самоков, с 80%;
5. НУ „П. Берон“, Самоков, със 100%;
6. ОПУ „Неофит Рилски“, Самоков с над 90%.

Много интересна ситуация се е получила с Основно професионално училище „Н. Рилски“, Самоков. До 1992 г. училището е със засилено трудово обучение след VI клас и е предназначено за деца с нисък бит, т.е. ромски деца. След 1992 г., за да запази основното си предназначение за града – да дава щогоде образование на ромските деца, се запазва обучението в професии, но се удължава срокът за покриване на общообразователния минимум с една година. Така учениците там вече завършват не в VIII, а в IX клас основното си образование. Едва ли щеше да има нещо лошо в тази система на професионално обучение, ако тя не беше предназначена за ромските деца на Самоков. В училището напълно липсват деца от мнозинството, а местонахождението му е почти в центъра на града. Такива училища съществуват и в други краища на България, като Пловдив, Стралджа и др., и те са предназначени само за ученици от ромски произход.

В София-област към 9.02.2001 г. е имало разкрити 1587 паралелки. От тях с преобладаващ брой ромски деца са били 277 паралелки.

С 0,78% отпаднали ученици областта е значително под средния показател за страната.

Няма регистрирани учители, самоопределящи се като роми.

Област Стара Загора

Областта е със силна концентрация на ромско население, което се среща във всички населени места. Големи ромски квартали има в градовете Стара Загора („Лозенец“ и „Чумлека“), Казанлък, Чирпан и др.

Казанлъшкото гето е известно като едно от най-ужасните гета в страната. Ромите в Стара Загора са доста по-добре интегрирани, отколкото тези в Казанлък, и несравнимо повече от тези в селата.

В областта преобладават йерлиите. По-голямата част от тях в днешно време се определят като „български“ роми и по-малка като „турски“ независимо от това, че в миналото огромната част от тях са били мюсюлмани. Оттеглянето на турското население след Освобождението подтиква ромите постепенно да приемат християнската религия като своя. Независимо от това в наши дни без много усилия на редица места може да се наблюдава типичният за ромите синкретизъм при обичаите, празниците и обрядите.